

Kommentarer til et Ministerskifte

Et godt Stykke inde i den 11te Maaned i sit sidste Aar som Departementchef vilde Skæbnen, at den højtfortjente Embedsmand i Kirkeministeriet, *Valdemar Holbøll*, skulde flytte sit Sæde endnu en Gang og blive Kirkeminister.

Den, der skriver disse Linjer, erindrer tydeligt som Barn at have hørt sin Far ærbødigt omtale Embedsmanden, V. Holbøll, som den, der var noget nær det samme som selve Kirkeministeriet, — og det endskønt der den Gang dog højst har kunnet være Tale om en Fuldmægtig. Siden da har skiftende Ministre mødt den samme Embedsmand i Kultus- eller Kirkeministeriet, — med stadigt højere Charge, — en Embedsmand, der har sikret Kontakten fra den ene Periode til den anden, og som ofte i temperamentsfulde Vendinger og i sin egen charmerende Form har givet Besked eller ordnet, hvad der har skullet ordnes. At en saadan Kontinuitet fra Periode til Periode let bliver til en Tradition, skal ikke mindst Kirken være tilfreds med; yderligere synes denne at være sikret derigennem, at der ogsaa ved alle de andre nye Besættelser af Embederne i Kirkeministeriet er valgt Folk fra samme Ministerium.

Fig. 217.
Kirkeminister
V. Holbøll.

Vi benytter Ministerskiftet til at lykønske Kirkeministeriets nye Chef og sender samtidig gode Ønsker til den nye Departementchef *J. T. R. Thomsen* og den nye Ekspeditionssekretær, *Louis Petersen*, i Haab om godt Samarbejde ogsaa i Fremtiden.

En Mindehøjtidelighed paa en Kirkegaard

Af Kirkegaardsinspektør, *Havebrugsk. Hans Røne*

I Efteraaret tog Roskilde Domsogns Kirkegaardsbestyrelse Initiativet til Afholdelse af en Højtidelighed ved Komponisten *Weyses Grav* paa Roskilde gamle Kirkegaard. Det vilde være glædeligt, om en Omtale i »Vore Kirkegaarde« af denne Højtidelighed kunde give Stødet til, at der ogsaa paa Minde dage paa andre Kirkegaarde fandt lignende Højtideligheder Sted, — baade for at minde de Nulevende om dem, der er gaaet forud for os, — og for at erindre dem om, hvilke berømte Personer der hviler paa de enkelte Byers og Sognes Kirkegaarde. Dette vilde ogsaa være et vægtigt Led i Arbejdet paa at borttage det falske Indtryk af Gru og Uhygge, som Begrebet Kirkegaard (trods alt) dog stadig foresvæver mange Mennesker. Det vilde ogsaa kunne aabne manges Øjne for, at Kirkegaarden ikke blot er et Mørkets og Sorgens Sted, hvor man kun mødes til Begravelse, — men at det ogsaa kan være et Glædens Sted, hvor man samles i Mindets lyse Skær og berigede kan gaa hver til sit.

* * *

Om Aftenen den 7. Oktober 1842 kom Komponisten *C. E. F. Weyse* afkræftet hjem til sin Bolig i Kronprinsessegade i København. Da han ved Hjælp af sin Husholderskes Mand var bragt til Sengs, sagde han: »Godnat, Børn, og lad os nu sove i Guds Navn«. Dette blev hans sidste Ord. Den næste Morgen blev han fundet død, og fem Dage senere blev hans Støv efter hans eget udtrykkelige Ønske gemt paa Graabrødre Kirkegaard i Roskilde, hvor han selv havde udvalgt det Sted, han ønskede at hvile. »Paa de københavnske Kirkegaarde er der altfor megen Uro og Spekulation, og det koster da ikke Alverden at

blive kørt til Roskilde i Stilhed«, skal Weyse have sagt, og han tilføjede: »Og saa maa I ikke lægge nogen tung Sten paa mit Hoved, for saa kan jeg jo ikke komme op, naar Vorherre kalder paa mig, men I skal plante Buske og Blomster, hvorfra Fugle kan synge og Dufte stige«. Saadan gik det imidlertid ikke. Han fik et kolossalt Monument, en høj Gravligger, omgivet af et i Soklen faststøbt Gitter, som sammen med Stenen danner et kunstnerisk Hele (Fig. 219), der skyldes Billedhuggeren *G. Hetsch*, og som ingen igennem de 100 Aar, der nu er forløbet, har turdet tage Ansvar for at ændre.

En af Perlerne i H. C. Andersens Fortælling: »Et Stykke Perlesnor«, der handler om den nye Jernbanelinie til Korsør, er netop Weyses Grav. »Hvor mange Perler er der paa Snoren fra Kjøbenhavn til Korsør?« spørger Digteren. »Vi ville betragte seks, som de fleste maa lægge Mærke til, gamle Minder og Poesien selv give disse Perler en Glans, saa de straaled ind i vor Tanke«. Den første Perle er Bakkehuset, *Camma Rahbeks* Hjem, og saa hedder det: »Kongegravenes By ved Hroars Væld, det gamle Roskilde, ligger for os. Kirkens slanke Taarnspir løfte sig over den lave By og spejle sig i Issefjorden. Een Grav kun ville vi her søge, betragte den i Perlens Glar; det er ikke den mægtige Unionsdronning *Margrethes* – nej, inde paa Kirkegaarden, hvis hvide Mur vi flyve tæt forbi, er Graven, en ringe Sten er lagt hen over den, Orglets Drot, den danske Romances Forsnyer, hviler her. Melodier i vor Sjæl bleve de gamle Sagn; vi fornåm hvor: »de klare Bølger rulled'«, »der boede en Konge i »Lejre« – Roskilde, Kongegravenes By, i din Perle ville vi se paa den ringe Grav, hvor i Stenen er hugget Lyren og Navnet: *Weyse*«.

* * *

Paa 100-Aars Dagen for Weyses Død, den 8. Oktober i Aar, samledes omkring hans Grav ca. 600 Mennesker til en Høj-

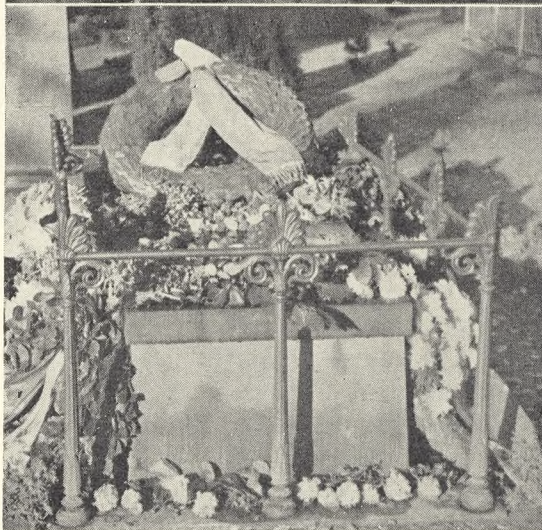

Fig. 218-19.
Fra Mindehøjtideligheden ved Weyses Grav i Roskilde
8. Okt. 1942.

tidelighed Kl. 9 Morgen, der blev transmitteret at Statsradiofonien, og som indledtes med, at Kirkegaardsbestyrelsens Formand, Guldsmedemester *W. D. Enig*, fra hvem Tanken var kommet, talte om Weyses Grav: »Fik han ikke det Blomstervæld over sig, som maaske mest havde været samstemmende med hans Sind, saa fik han til Gengæld den prægtige 200-aarige Bøg, der hvælver sig over hans Grav. Her paa hans lidt ensomme og mørke Gravplads ser vi ofte friske Blomster henlagt paa hans Gravsten som et Tegn paa, at mange i Stilhed ønsker at mindes ham og takke for, hvad han gav gennem sine Melodier«. Og saa lød for første Gang Weyses Toner over Weyses Grav.

100 Skolebørn sang flerstemmig: »Til vor lille Gerning ud«, »Dagen gaar med raske Fjed« og »Bliv hos os, naar Dagen hælder«. Efter den første Sang talte Domprovst *Ege* om Weyse og hans Tilknytning til Roskilde, hvor hans Ven, Sognepræst *Hans Hertz*, boede, og fra hvis Bolig der var en prægtig Udsigt over Fjorden: »Her sad Weyse med sine Venner eller alene oppe paa sit Værelse ved Vinduet og saa og hørte alt det, der i Sorø havde fyldt *Ingemanns* Sind. Her saa han Solen stige op i Østen, Lysets Engel sprede Glansen fra Guds Himmel over Jorden, alle de smaa Fugle flyve fra Reden, prise Vorherre og takke for Livet og Lyset med fløjstende Tunge, de fagre Blomster titte til hinanden, Sneglen vandre med Hus paa Ryg, og Jordens Børn ile til deres lille Gerning ud. Her saa han den skønne Sol gaa ned bag Rosenskyernes Volde, og der stod Slotet i Vesterled, tækket med gyldne Skjolde. Her hørte han Aftenklokkerne ringe i fjerne Kirketaarne og fornemmede her, at Aftenrøden bringer Fred, Nattens Stjerner Hvile. Men her lærte han ogsaa Længslen: »Bliv hos os, naar Dagen hælder, du kære Fader og Gud«, og saa formede han disse smaa enkle, men dog saa storladne Melodier, der fandt ind i Slot og Vraa, blev de fattiges Lovsang, Smaabørnenes Pris i den jublende Vrimmel — — — ja, blev alle Danskes kære Sangskat, fordi de umiddelbart træffer danske Iagttagelser og danske Længsler«.

Inden den sidste Sang nedlagde Overlærer *Carl Hansen* en Krans fra Roskilde Skolebørn som en Hilsen og Hyldest til Weyses Minde. Til sidst takkede Formanden alle, der havde medvirket, og de mange, der havde smykket Graven med Kranse og Blomster, og sluttede med at citere et Vers fra en Sang, trykt ved Weyses Død i 1842:

Ak, for det rige Tonekor
kun som Tak een Tone vi kan byde,
og det er Savnets Tone ved din Grav.
O, men længe, længe vil den lyde.

Bogtrykker

Niels P. Thomsen er død

Da »Vore Kirkegaarde« i 1926 skiftede Redaktør og fik sit Redaktionsudvalg, skulde det ogsaa finde en god Bogtrykker, som kunde levere et smukt Tidsskrift for en Sum Penge, der stod i rimeligt Forhold til, hvad Foreningens Budget kunde præstere. Allerede da havde der længe staaet Ry om Provinsbogtrykkeren *Niels P. Thomsen*, der fra sit Trykkeri i Holstebro havde udsendt en hel Del smaa, eksklusive Tryksager. Det var allerede før den Tid bekendt, at kræse Forfattere og Forlag gerne afgav Ordre fra Hovedstaden og andre Steder i Landet til Thomsens Bogtrykkeri, helt deroppe i Holstebro, og man var altid forvissat om, at man ikke fortrød det. I Dag betaales visse af Thomsens tidligste Arbejder, ikke saa meget efter hvem der har forfattet det, der stod deri, og om det var en kendt eller ukendt Forfatter, — nej, de betaales som en Tryksag og med Liebhaberens eller Samlerens Pris paa det bedste og det smukkeste.

Redaktionen er taknemlig for, at Thomsen i mere end 15 Aar har kunnet og villet trykke vort Tidsskrift, fordi vi hele Tiden kun har ønsket at faa det bedste og det smukkeste frem. Lad være, at Bladet redaktionelt ikke altid har været saa godt betjent, — lad ogsaa være, at det ikke altid har været Guldkorn, der har staaet i det; een Ting er sikker, nemlig at Bladet er sat, ombrudt, trykt, heftet, indbundet og ekspederet med den største Omhu og af Landets fineste og dygtigste Bogtrykker; hvert Eksemplar i hver Udgave har vidnet om dette Faktum. Det bedste og det rigtigste var stedse Bogtrykker Thomsens Maal, — det kunde være svært at faa ham til at forandre et og andet, — han var konservativ og holdt af den Form, der var opnaet i Typografi, Udstyr, Opsætning eller hvad; men Vanskeligheden ved at faa noget nyt,